

گویه ها	بسیار موافقم	موافقم	نمی دانم	مخالقم	بسیار مخالفم
1. من فردی فعال (Active) هستم.					
2. من انسان ماجراجویی (Adventurous) هستم.					
3. من فردی بشاش و سرزنده (Cheerful) هستم.					
4. در بین دوستان به مسخره بازی می‌کنم و ادا در می‌آورم (Clowns around).					
5. پرنرژی و پرتوان (Energetic) هستم.					
6. با همه رفتاری دوستانه (Friendly) دارم.					
7. من بامزه و سرگرم کننده (Funny) هستم.					
8. من معمولا خوشحال (Happy) هستم.					
9. من شوخ طبع (Humorous) هستم.					
10. رفتارهایم از روی انگیزه و بنا به حال، ناگهانی (Impulsive) می‌باشد.					
11. در جمع لطیفه (Jokes) تعریف می‌کنم و گاهی اوقات سر به سر دوستانم (Teases) می‌گذارم.					
12. فرد آسان گیر و راحتی (Easy going) هستم.					
13. خوش مشرب و اجتماعی (Sociable) هستم.					
14. خودانگیخته و بدون برنامه (Spontaneous) عمل کرده و در لحظه فکر می‌کنم.					
15. فردی غیر قابل پیش بینی (Unpredictable) هستم.					
16. با اطرافیانم پرخاشگری (Aggressive) دارم.					
17. از جلب توجه (Attention seeking) دیگران لذت می‌برم.					

بسیار مخالفم	مخالفم	نمی دانم	موافقم	بسیار موافقم	گویه ها
					18. در فعالیتها با دیگران همکاری (cooperate) می-کنم.
					19. توانایی هماهنگ کردن کارها و مسولیتها را (coordinate) دارم.
					20. انسانی خلاق (Creative) هستم.
					21. من انسان کنجکاوی (Curious) هستم.
					22. در کارهایم آشفته و بی‌نظم (Disruptive) هستم.
					23. به دنبال تسلط به محیط و اطرافیانم (Domineering) هستم.
					24. فردی حساس و هیجانی (Emotional) هستم.
					25. می‌توانم احساساتم را به خوبی بیان کنم (Expressive).
					26. ترس‌های زیادی در زندگی دارم (Fearful).
					27. قوه‌ی تخیل قویی دارم (Imaginative).
					28. در زندگی از دیگران مستقل (Independent) هستم.
					29. نمی‌توانم احساساتم را بیان کنم (Inhibited).
					30. به گفته‌ی معلمانم من بسیار باهوش (Intelligent) هستم.
					31. از دیگران پیروی نمی‌کنم و پیرو عقاید خودم هستم (Nonconforming).
					32. در هیچ مساله‌ای تعصب ندارم و با همه چیز با ذهنی باز برخورد می‌کنم (open-minded).
					33. در زندگی آرامش (Relaxed) بسیاری دارم.
					34. در برخورد با دیگران کم حرف و خوددار (Reserved)

بسیار مخالفم	مخالفم	نمی دانم	موافقم	بسیار موافقم	گویه ها
					هستم.
					35. معمولا آرام و قرار ندارم (Restless).
					36. خودم را دوست دارم و از اعتماد به نفس بالایی برخوردار هستم (Self-confident).
					37. نسبت به شرایط محیطی و افراد حساس هستم و به سرعت از آنها تاثیر می پذیرم (Sensitive).
					38. در برخورد با اطرافیانم جدی (Serious) هستم.
					39. رفتار چندان عاقلانه و متینی ندارم. (Silly)
					40. در بسیاری مواقع احساس خجالت (Shy) می کنم.
					41. از زیاد حرف زدن (Talkative) لذت می برم.
					42. نسبت به اطرافیانم متفاوت هستم و شیوهی زندگی غیر معمول اما مختص به خودم را دارم (Unusual).

هدف پرسشنامه

پرسشنامه حاضر برای هنجاریابی صفات مرتبط با بازیگوشی و سرزندگی (Playfulness) طراحی شده است. واژه playfulness اسم مصدر کلمه playful به معنای "سر به هوا، اهل تفریح و بازی، بازیگوش، سرزنده و شوخ" در ادبیات فارسی به کار رفته است. بارنت¹ (2007) playfulness را اینگونه تعریف می کند که "زمینه‌ی شکل دهی (یا تغییر شکل دهی) یک موقعیت به صورتی که فرد برای خود (و

احتمالا دیگران) موقعیتی مفرح، به همراه شوخ طبعی، و/یا سرگرم کننده فراهم آورد" (ص 7). تعریف فوق مورد استفاده ی عموم مقالات و تحقیقات انجام پذیرفته در این زمینه می‌باشد. لازم به ذکر است واژه‌ی بازیگوشی در فرهنگ عامه فارسی دارای بار معنایی دو پهلو بوده که از جهتی دلالت بر فردی سرزنده، شاد و علاقه مند به بازی و شوخ طبعی دارد و از جهتی دیگر در موارد اندکی به فردی که بدون توجه به عرف جامعه خواهان خوش گذرانی است نیز اطلاق می‌شود. منظور نویسنده در این نوشتار آن جنبه‌ای از بازیگوشی است که به صورت شوخ طبعی و علاقه‌ی به بازی و سرگرمی تحت معیارهای هنجار جامعه خود را نمایان می‌سازد.

این پرسشنامه بر اساس لیست صفات تهیه شده توسط بارنت² (2007) تهیه گردیده است. این لیست مجموعه‌ای از صفات می‌باشد که بر اساس تحقیقات ایشان در بازیگوشی و سرزندگی تاثیرگذارند. این صفات در قالب جملات گذاشته شده و در ایران توسط خورشیدی و کلانتر کوشه (در دست انتشار) هنجار یابی شده است. بر این اساس که پرسشنامه مذکور ابتدا به فارسی برگردان شده و سپس در اختیار چند تن از اساتید دانشکده روانشناسی و علوم تربیتی دانشگاه علامه قرار گرفت. پس از اعمال اصلاحات خواسته شده به جهت مطابقت با نسخه اصلی آن نسخه فارسی شده به انگلیسی ترجمه گردید و مقایسه مورد نیاز انجام و اصلاحات لازم اعمال گردید. سپس پرسشنامه مذکور در میان 258 نفر بزرگسال بالای 18 سال از اقشار مختلف جامعه (شهر تهران) توزیع گردید. با استفاده از تحلیل عاملی تاسیسی از بین 42 صفت معرفی شده توسط بارنت (2007)، 38 صفت در فرهنگ ایرانی معنی دار شناخته شده است. این 38 صفت در 5 خرده مقیاس بی پروایی و صراحت³، اجتماعی بودن⁴، مفرح و خنده دار⁵، فعال و پرانرژی⁶، استقلال⁷، دسته بندی شده اند. پایایی مقیاس بازیگوشی و سرزندگی با توجه به آماره آلفای کرونباخ بر روی 258 آزمودنی قبل از حذف سوالات ضعیف 0/78 و بعد از حذف سوالاتی که دارای ضریب همبستگی ضعیفی با کل آزمون بوده‌اند، 0/81 بدست آمده است.

Barnett²
Recklessness and Frankness³
Sociability⁴
Cheerful and Funny⁵

Active and Energetic⁶
Independence⁷

عامل اول	عامل دوم	عامل سوم	عامل چهارم	عامل پنجم
"بی پروایی و صراحت"	"اجتماعی بودن"	"مفرح و خنده دار"	"فعال و پرانرژی"	"استقلال"
رفتار ناگهانی و آنی	فعال بودن	ماجراجویی	فعال بودن	استقلال
رفتار بدون برنامه ریزی	بشاشیت و سرزندگی	مسخرگی و ادا در آوردن	همکاری کردن	خود پیروی
غیر قابل پیش بینی	پر انرژی بودن	بامزگی	هماهنگ کردن کارها	داشتن ذهنی باز
پرخاشگری	رفتار دوستانه	شوخ طبعی	خلاقیت	اعتماد به نفس بالا
جلب توجه کردن	خوشحالی	لطیفه‌گویی و سربه سر گذاشتن	کنجکاوی	شیوه زندگی متفاوت
آشفته‌گی و بی‌نظمی	آسان‌گیری و راحتی	قوه‌ی تخیل بالا	تسلط به محیط و اطرافیان	
حساسیت و هیجان	خوش‌مشرب و اجتماعی بودن	هوش	توانایی بیان احساسات	
داشتن ترس‌های بسیار	آرامش			
آرام و قرار نداشتن				
حساس بودن				

				نسبت به محیط
				رفتار نا عاقلانه
				پر حرفی

1. عامل اول (بی پروایی و صراحت) : سوالات 10، 14، 15، 16، 17، 22، 24، 26، 35، 37، 39، 41

2. عامل دوم (اجتماعی بودن) : سوالات 1، 3، 5، 6، 8، 12، 13، 33

3. عامل سوم (مفرح و خنده دار) : سوالات 2، 4، 7، 9، 11، 27، 30

4. عامل چهارم (فعال و پرانرژی) : سوالات 1، 18، 19، 20، 21، 23، 25

5. عامل پنجم (استقلال) : سوالات 28، 31، 32، 36، 42

منبع

Barnett, L. A. (2007). The nature of playfulness in young adults. *Personality and Individual Differences*, 43(4), 949-958.

Barnett, L. A. (1990). Playfulness: Definition, design, and measurement. *Play and Culture*, 3, 319-336.

